

[Statsministeren.]

melse med dette store flertals opfattelse, og regeringen har derfor drøftet den situation, som er skabt på baggrund af de to stillede dagsordensforslag.

Om Kejsergadesagen, som jo er blevet draget meget stærkt frem, og som vel, uden at man går for vidt, kan siges at være den egentlige begrundelse for diskussionen her i dag, sagde jeg i sidste uge — eller var det i denne uge — at undersøgelsen, som ombudsmanden havde foretaget, var foretaget på foranledning af en diskussion her i tinget, og regeringen skønnede, at når ombudsmanden havde afgivet en beretning og tilstillet folketingets ombudsmandsudvalg denne, så kunne folketinget udøve sin virksomhed i folketingets ombudsmandsudvalg på baggrund af denne beretning. Jeg forstår nu i dag, at denne opfattelse ikke deles af den samlede opposition, og dermed er der skabt usikkerhed om, hvorvidt man kan acceptere den form, hvorunder efterretningstjenesten arbejder.

Derfor er vi fra regeringens side indstillet på, om folketinget måtte ønske det, at acceptere, at der nedsættes et udvalg i folketinget til at bedømme forholdene, der har været til diskussion i dag. Men der er to ting, der for os er væsentlige. Det er for det første, at man ved den form, folketinget vælger, ikke kommer til at skabe den mindste tvivl om, at ansvaret over for folketinget er de parlamentariske ministres. Det andet er, at man formulerer, skal vi sige kommissoriet til et sådant udvalg på så klar en måde, at der ikke kan opstå diskussion om, hvad der egentlig er dette udvalgs arbejde, og at man ikke beslutter sig til — og sådan opfatter vi i regeringen hr. Gert Petersens dagsorden — rent faktisk at lade folketinget nedsætte et undersøgelsesudvalg, hvilket vi ikke mener er i overensstemmelse med folketingets almindelige parlamentariske arbejdsformer.

Hvad det første, ministrenes parlamentariske ansvar, angår, vil jeg gerne henvise til en udtalelse, som den tidligere justitsmini-

ster, hr. K. Axel Nielsen, fremsatte under besvarelsen af et spørgsmål fra hr. Bilgrav-Nielsen. Den 17. maj 1967, Folketingstidende 1966-67, sp. 4281, står refereret, at justitsministeren svarede hr. Bilgrav-Nielsen:

„... at der mig bekendt ikke findes noget land, der ikke som led i sit indre forsvær har et efterretningsvæsen. Nødvendigheden heraf anerkendes og accepteres overalt. Men jeg må måske have lov at føje til, at ansvaret for efterretningstjenesten er mit. Dette ansvar angår ikke alene spørgsmålet om efterretningstjenestens omfang. Jeg har også ansvaret for, at efterretningstjenesten løser den opgave, som et stort flertal i folketinget har pålagt den.“

Dermed er det jo ganske klart formuleret, at det er det parlamentariske ansvar, det først og fremmest er folketingets sag at kontrollere.

Jeg er ganske og uden forbehold enig i den vurdering, som hr. K. Axel Nielsen gav, og derfor mener jeg, at vil folketinget nedsætte et udvalg, så må det være ganske klart formuleret, at man giver folketingsudvalget den opgave at undersøge, hvorvidt der er grundlag for at rejse anklage mod ministeren, og det vil jo i praksis sige, om der er grundlag for at rejse rigsretsanklage. Jeg havde ment, som jeg sagde det før, at folketinget havde muligheden for at foretage denne bedømmelse i folketingets ombudsmandsudvalg. Det er ikke accepteret af oppositionen, og jeg skal som sagt derfor ikke indvende noget imod, at der nedsættes et udvalg, forudsat at det kan ske under en form, som jeg finder i overensstemmelse med det parlamentariske ansvar, som er ministerens.

Så mener jeg også, at det må være nødvendigt, at man ikke formulerer et opdrag til et folketingsudvalg på en sådan måde, at man i og for sig giver det en undersøgelsesdomstols karakter; noget, der jo ikke svarer til det parlamentariske ansvar. Jeg vil derfor mene, at ønsker folketinget at nedsætte et sådant udvalg, så bør det være et udvalg, der får til